

Beschrijving huidige situatie: Landbouw

Aandeel in het gebied

Het totale werkgebied van WaardeVOL Brummen beslaat 1.364 hectare. Daarvan is 776 hectare, oftewel circa 57% bestemd als agrarische percelen (inclusief erven).

De melkveehouderij is de grootste sector in deze regio. De grond bij deze bedrijven bestaat voornamelijk uit grasland en uit circa 20% maïs voor veevoer. Voor de ligging zie bijlage 1.

De 1.364 hectare is verdeeld over 174 eigenaren. Het merendeel (95 personen) bezit een oppervlakte grond kleiner dan 1 hectare per persoon. Samen goed voor 13,80 hectare. Ook in de groep eigenaren 1 tot 5 hectare zijn veel partijen vertegenwoordigd, namelijk 49. Dit is kenmerkend voor het relatief kleinschalige en verweven gebied. 28 eigenaren bezitten 5 tot 50 ha grond. Slechts twee eigenaren, waaronder een terreinbeherende organisatie, bezitten meer dan 50 ha grond met in totaal 218 hectare oftewel ca. 28% van de landbouw. Voor meer details zie onderstaande tabel.

Oppervlakteklasse	Aantal eigenaren	Totaal ha in deze groep	Aandeel van landbouwareaal in %	Aandeel van hele gebied in %
< 1 ha	95	13,80	1,79	1,01
1 - 5 ha	49	120,52	15,61	8,84
5 - 10 ha	10	75,21	9,74	5,51
10 - 25 ha	15	237,84	30,81	17,44
25 - 50 ha	3	106,52	13,80	7,81
> 50 ha	2	218,12	28,25	15,99
<i>Totaal</i>	<i>174</i>	<i>772,02</i>	<i>100,00</i>	<i>56,60</i>

Ondanks het grote aantal eigenaren van agrarisch bestemde percelen zijn naar schatting 20 boeren actief in het gebied waarvan er elf met een (deel van hun) huiskavel in het gebied liggen.

De kaart (bijlage 2) geeft de pachtsituatie weer uit de zomer van 2018. Onder de legendaeenheid 'pacht' is ook geliberaliseerde pacht meegenomen (zonder verlengingsrecht, doorgaans maar 1 jaar). In de grijze legendaeenheid 'overige exploitatievormen' zijn de grondgebruiksverklaringen meegenomen (los, niet geregistreerd).

Kenmerken van de lokale landbouw

De specialisatie heeft flink doorgezet; er zijn weinig gemengde bedrijven meer. De laatste tientallen jaren zijn veel melkveehouders gestopt met hun (kleine) tak varkens. Rundveestallen zijn groter geworden, niet alleen door schaalvergroting, maar ook doordat het volume per dier 1,5 á 2 maal zo groot is, voor meer ruimte en frisse lucht voor de koeien, ook wel koe-comfort genoemd.

In 2017 zat Brummen op gemiddeld 93 melkkoeien per bedrijf plus 65 stuks jongvee. Dit is ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde. De rundveehouderij in deze regio is ongeveer grondgebonden: er wordt voldoende ruwvoer geteeld voor eigen vee en alle beschikbare mest is nodig om de gewassen naar behoefte - binnen wettelijke normen - te bemesten.

Groei individuele bedrijven

De vraag naar grond blijft hoog; de trend van de laatste 20 jaar is dat vanwege dalende wettelijke bemestingsnormen steeds meer grond nodig is om voldoende voer te telen en mest te kunnen plaatsen voor de huidige bedrijfsvoering. Ook al daalt het aantal bedrijven door schaalvergroting, de totale landbouwproductie blijft gelijk. Dit zal voorlopig zo doorgaan, is de verwachting van LTO. Sinds 2017 kan de Nederlandse melkrundveestapel niet meer groeien door invoering van het fosfaatrechtenstelsel. De sector voorziet dat individuele bedrijven nog wel groeien, maar vrij langzaam omdat ze hiervoor dure fosfaatrechten moeten kopen van stoppende boeren.

Nauwelijks uitbreiding

In deze regio zijn de regels ter bescherming van de Natura 2000-gebieden sterk beperkend voor de veehouderij. Veehouders die binnen 500 tot 800 meter van de grens van een dergelijk natuurgebied afzitten kunnen niet of nauwelijks uitbreiden. Op den duur is dit een uitsterfbeleid.

Kringlooplandbouw

Koeien komen op 80% van de melkveebedrijven 's zomers in de wei. Dat zal minimaal zoveel blijven is de verwachting. Beweiding wordt binnen de sector gestimuleerd door een plus op de melkprijs en bijvoorbeeld cursussen Weidemanagement. Naast alle mestregelgeving werken de meeste melkveehouders in dit gebied met een 'Kringloopwijzer' om verliezen naar het milieu te bepalen en te verminderen. De Landbouwvisie van minister Schouten stelt dat de landbouw (nog meer) richting kringlooplandbouw moet, iets waar Landbouworganisatie LTO achter staat. Dat betekent o.a. producten van mestverwerking gebruiken ter vervanging van kunstmest en veevoergrondstoffen van minder ver weg halen.

Versie 10 december 2018